

บทความวิชาการ และบทความวิจัยเกี่ยวกับ การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

บทความวิชาการ และบทความวิจัยเกี่ยวกับการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต

สำนักงาน ป.ป.ช. โดย สำนักงานวิจัยและบริการวิชาการ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต **ได้เผยแพร่**
บทความวิชาการและบทความวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตลงในวารสารวิชาการ ป.ป.ช. ปีที่ 13
ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ซึ่งมีบทความที่เป็นประโยชน์ต่อ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต่อสาธารณชน จำนวน 5 เรื่อง
โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

เรื่องที่ 1

การสำรวจการรับรู้และความเข้าใจด้านการขัดกัน
แห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ของเจ้าหน้าที่รัฐ
ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประเทศไทย

เรื่องที่ 2

การทุจริตเลือกตั้งกับการเมืองไทย

เรื่องที่ 3

แนวทางการพัฒนาการป้องกันการทุจริต
ขององค์กรป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เรื่องที่ 4

การประยุกต์ใช้ Blockchain เพื่อความโปร่งใส
ในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

เรื่องที่ 5

การสังเคราะห์การทุจริตเชิงนโยบายเพื่อออกแบบ
ระบบและพัฒนากลไกการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายของไทย

บทความวิชาการ
และบทความวิจัยเกี่ยวกับ
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ทั้งนี้ สามารถศึกษาข้อมูลทั้ง 5 เรื่อง เพิ่มเติมได้ที่ www.nacc.go.th > ศูนย์ข้อมูล > คลังความรู้ > วารสารวิชาการ > วารสารวิชาการ ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2

เรื่องที่ 1

การสำรวจการรับรู้และความเข้าใจด้านการขัดกัน แห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ของเจ้าหน้าที่รัฐ ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประเทศไทย

เจ้าหน้าที่รัฐในองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีระดับการรับรู้เกี่ยวกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ระดับปานกลาง หรือคิดเป็นร้อยละ 52.89 และเจ้าหน้าที่รัฐในองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ระดับปานกลาง หรือคิดเป็นร้อยละ 46.09 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในรายมิติ การศึกษานี้ยังพบว่า เจ้าหน้าที่รัฐในองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตัว ในระดับปานกลางหรือคิดเป็นร้อยละ 45.20 เจ้าหน้าที่รัฐในองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดอย่างเป็นทางการระดับปานกลาง หรือคิดเป็นร้อยละ 45.40 และเจ้าหน้าที่รัฐในองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเข้าใจเกี่ยวกับการขัดแย้งในผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมในระดับปานกลาง หรือคิดเป็นร้อยละ 47.68 ดังภาพ

ระดับความเข้าใจ
46.09

ระดับการรับรู้ 52.89

45.20

ด้านผลประโยชน์ส่วนตัว
(Private or personal interest)

45.40

ด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดอย่างเป็นทางการ
(Public or official duty)

47.68

ด้านการขัดแย้งในผลประโยชน์

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ข้อค้นพบจากการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นนัยสำคัญหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทาง และยุทธศาสตร์/นโยบายป้องกันปัญหาการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตัวและและผลประโยชน์ส่วนรวม และการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐ โดยเฉพาะในระดับการปกครองและการบริหารท้องถิ่น การพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับสำนักงาน ป.ป.ช. จึงครอบคลุมทั้งในด้านการเร่งรัดการประชาสัมพันธ์เพื่อการส่งเสริมให้เกิดการรับรู้และความเข้าใจด้านการขัดกันแห่งผลประโยชน์ในทุกระดับขององค์กร สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดควรเป็นผู้นำในการรณรงค์แผนงานดังกล่าว

ณัฐวุฒิ สมบูรณ์ยิ่ง. (2563). การสำรวจการรับรู้และความเข้าใจด้านการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ของเจ้าหน้าที่รัฐในองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประเทศไทย. วารสารวิชาการ ป.ป.ช., 13(1), 58 – 80.

เรื่องที่ 2 | การทุจริตเลือกตั้งกับการเมืองไทย

ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2475 หากแต่เส้นทางประชาธิปไตยของประเทศไทยยังคงไร้ซึ่งเสถียรภาพ เนื่องจากประเทศไทยมีการเลือกตั้ง (Election) หมุนเวียนเวียนซ้ำกับการรัฐประหาร (Coup d'etat) รวมถึงการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นถึง 28 ครั้ง ยังเป็นข้อกังขาของหลายภาคส่วนเกี่ยวกับความโปร่งใสในการเลือกตั้ง เนื่องจากยังคงมีผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งบางส่วนกระทำการทุจริตเลือกตั้งในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจรัฐ เช่น การใช้หวัคแวน การใช้สิทธิขายเสียง การใช้บัตรผี การให้สิ่งตอบแทนภายหลังจากการได้รับเลือกตั้งแล้ว การสร้างกระแสหรือสร้างเอกสารเท็จโจมตีฝ่ายตรงข้าม เป็นต้น ซึ่งแนวทางแก้ไขปัญหาการทุจริตเลือกตั้งสรุปได้ดังนี้

(1) คณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้ง **ควรมีการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเข้มงวดและจริงจังกับผู้กระทำการทุจริตเลือกตั้ง และเร่งดำเนินการสืบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งในการเลือกตั้งโดยเร็ว** รวมถึงควรมีการประชาสัมพันธ์ความคืบหน้าและผลการดำเนินคดีอาญากับผู้สมัคร รับเลือกตั้ง หวัคแวน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนทราบถึงผลการดำเนินการและมีความไว้วางใจ ที่จะมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริตเลือกตั้งในพื้นที่ต่าง ๆ

(2) การกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการคัดเลือกผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้ง **ควรมีการคัดเลือกผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้ง** มากเพียงพอ เนื่องจากจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่และวินิจฉัยคดีเป็นไปตามหลักกฎหมายและเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย

(3) **ควรออกแบบระบบเลือกตั้งที่ทำให้ยากต่อการทุจริต**และเอื้อให้เกิดการแข่งขันด้วยนโยบายของพรรคการเมือง รวมถึงควรพิจารณาศึกษาาระบบเลือกตั้ง ดังเช่นระบบเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศออสเตรเลีย เรียกว่า ระบบจัดลำดับความชอบ (Alternative Vote/Preferential Voting) มาประยุกต์ใช้เป็นระบบเลือกตั้งของประเทศไทย ซึ่งในเบื้องต้นประเทศไทยสามารถศึกษาและประยุกต์ใช้ระบบเลือกตั้งดังกล่าวในการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนสามารถเริ่มทำความเข้าใจและคุ้นชินกับระบบเลือกตั้ง และนำมาใช้ในการเลือกตั้งระบบระดับชาติได้ เพื่อเป็นการลดปัญหาการทุจริตเลือกตั้งในระยะยาว

(4) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนต่าง ๆ **ควรปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้มีความตระหนัก ถึงความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย** ซึ่งในเบื้องต้นควรให้ความรู้ผ่านระบบการศึกษาด้วยการสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งในระดับโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย โดยมีเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมทั้งด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และคุณลักษณะของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย รวมถึงควรมีการประยุกต์ใช้เป็นแบบจำลองสถานการณ์เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และควรมีพื้นที่ให้กลุ่มเยาวชนได้แสดงออกทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์

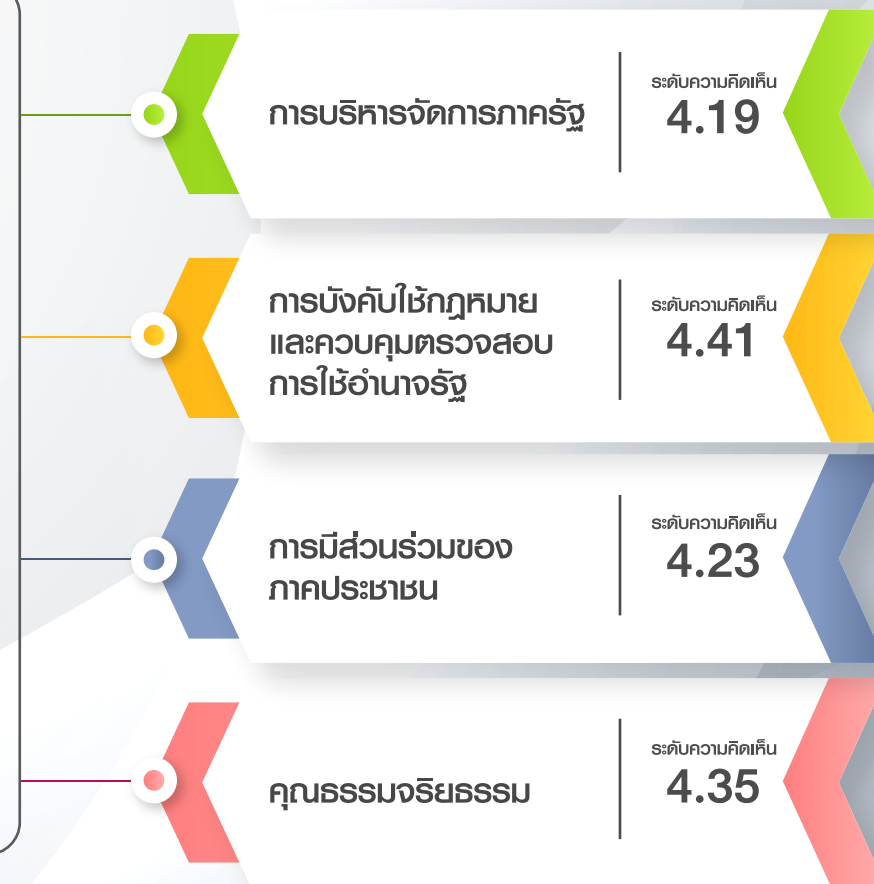

ฉันทิชนก เจนณรงค์. (2563). การทุจริตเลือกตั้ง
กับการเมืองไทย. วารสารวิชาการ ป.ป.ช., 13(1), 42 – 57.

เรื่องที่ 3 | แนวทางการพัฒนาการป้องกันการทุจริต ขององค์กรป้องกันและปราบปรามการทุจริต

สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UN Office on Drugs and Crime - UNODC) ได้กำหนดให้การทุจริตเป็น 1 ใน 5 ปัญหาอาชญากรรมที่ต้องดำเนินการป้องกันและแก้ไข โดย**ปัญหาอาชญากรรมที่ต้องดำเนินการแก้ไข ได้แก่ องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและการค้าสิ่งผิดกฎหมาย การต่อต้านการทุจริต การป้องกันการก่อการร้าย การป้องกันอาชญากรรมและการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม และการป้องกันปัญหายาเสพติดและระบบสาธารณสุข** ในส่วนของการต่อต้านการทุจริต จากการสำรวจความเห็นเจ้าหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ท. รวม 167 คน และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ท. พบว่า การทุจริตเป็นอาชญากรรม เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้การทุจริตเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นการกระทำผิดที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจการเมืองและสังคม โดยมองว่าการทุจริตเป็นอาชญากรรมที่มีความซับซ้อนมากกว่าอาชญากรรมรูปแบบอื่น และมีความซับซ้อนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังอาจเป็นต้นเหตุของอาชญากรรมประเภทอื่น ซึ่งระดับความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันการทุจริต แสดงได้ดังตาราง

ปัจจัยที่ส่งผลในการป้องกันการทุจริต

สรุปและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาการป้องกันการทุจริตขององค์กรที่มีหน้าที่ด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถพัฒนาได้ โดยอาศัย 3 ปัจจัย ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการภาครัฐ

: วางแผนงานและการวางนโยบายปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการทุจริตในระบบการปฏิบัติงาน

ด้านคุณธรรมจริยธรรม

: การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเริ่มตั้งแต่เด็ก โดยอาศัยสถาบันหลักต่าง ๆ

ด้านการบังคับใช้กฎหมายและควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

: ใช้รูปแบบและวิธีการของการบังคับใช้กฎหมายในเชิงรุก

ชัญญภัท พรโพธิ์. (2563). แนวทางการพัฒนาการป้องกันการทุจริตขององค์กรป้องกันและปราบปรามการทุจริต. วารสารวิชาการ ป.ป.ช., 13(1), 42 – 57.

เรื่องที่ 4

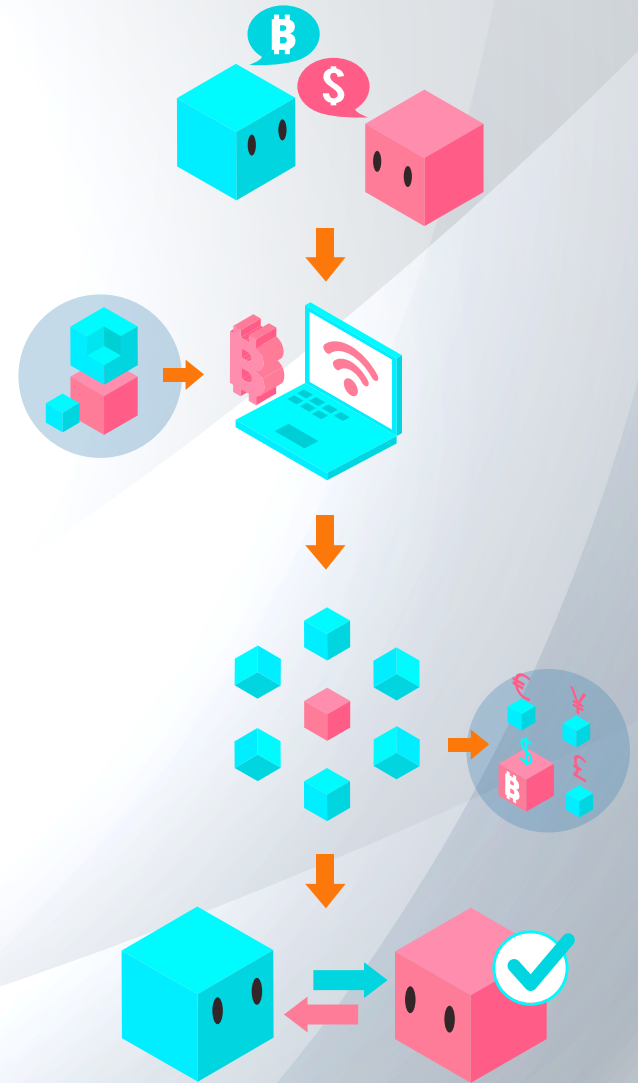
การประยุกต์ใช้ Blockchain เพื่อ ความโปร่งใสในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

Blockchain เป็นเทคโนโลยีการทำธุรกรรมที่สามารถดำเนินการได้โดยตรง
ระหว่างผู้ใช้งาน ทำให้ผู้มีส่วนร่วมในเครือข่ายทุกคนสามารถทำธุรกรรม
ประเภทนี้กับเครือข่ายอื่น ๆ ได้โดยไม่ต้องอาศัยตัวกลาง ซึ่งการนำระบบ
Blockchain มาใช้กับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์จะส่งผลดีต่อธุรกิจ เนื่องจากจะ
ทำให้ระบบมีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ประหยัดต้นทุนใน
การบริหารจัดการ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ รวมถึง
ระบบ Blockchain จะเป็นระบบกลั่นกรองข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data)
เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของผู้ซื้อผ่านระบบปัญญาประดิษฐ์
กลายเป็นฐานข้อมูลสำคัญให้แก่ผู้ประกอบการในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และ
สถาบันการเงินในการตัดสินใจอนุมัติสินเชื่อได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ เมื่อระบบ Blockchain ถูกนำมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินแบบเดิม และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์จะได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินต่าง ๆ และหน่วยงานภาครัฐควรมีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. **ภาครัฐควรพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาเพื่อกำกับดูแลภาพรวมของระบบ Blockchain** เพื่อให้เกิดการประหยัคดีมีประสิทธิภาพ และความโปร่งใส รวมถึงการใช้ประโยชน์ของระบบฐานข้อมูล (Database) ร่วมกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในรูปแบบ National Blockchain Platform
2. **ธนาคาร สถาบันการเงินต่าง ๆ และผู้ประกอบการในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ควรพัฒนาระบบ Corporate Blockchain** เชื่อมต่อกับระบบ National Blockchain Platform เพื่อให้ระบบการส่งต่อข้อมูลโดยรวมทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และจะส่งผลต่อการเกิดขึ้นของผู้ประกอบการรายใหม่ในรูปแบบของ Start up ได้อีกจำนวนมาก
3. **ภาครัฐควรมีการศึกษาการนำระบบ Blockchain มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานภาครัฐให้รอบคอบ** โดยภาครัฐควรมีการจัดทำโครงการนำร่องหรือทดลองดำเนินการจริง
4. **ควรมีการสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบ Blockchain ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง** เนื่องจาก Blockchain เป็นเทคโนโลยีใหม่ที่ต้องใช้เวลาในการศึกษาและพัฒนากาการใช้งานได้สะดวกและใช้ได้จริงทั้งการบริการในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

รัตพงษ์ สอนสุภาพ และวีรพงษ์ ชุตติภักดิ์. (2563). การประยุกต์ใช้ Blockchain เพื่อความโปร่งใสในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์. วารสารวิชาการ ป.ป.ช., 13(2), 30 – 40.

เรื่องที่ 5

การสังเคราะห์การทุจริตเชิงนโยบายเพื่อออกแบบระบบและพัฒนากลไกการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายของไทย

กระบวนการนโยบายสาธารณะ: ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การก่อตัวของนโยบาย การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจนโยบาย การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินนโยบาย ซึ่งการทุจริตเชิงนโยบายสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกกระบวนการนโยบายสาธารณะ ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนากลไกการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายของประเทศไทย จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1

การก่อตัวของนโยบาย

2

การกำหนดนโยบาย

3

การตัดสินใจนโยบาย

4

การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

5

การประเมินนโยบาย

การก่อตัวของนโยบาย

รัฐสภาควรรับฟังความเห็นของประชาชนในการจัดทำโครงการของรัฐ โดยให้สำนักงานประมาณของรัฐสภาทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลต่อรัฐสภาในขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ และการควบคุมตรวจสอบงบประมาณ รวมถึงภาคประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลการจัดทำโครงการที่ครบถ้วนและถูกต้อง เพื่อให้ฝ่ายบริหารมีข้อมูลเพียงพอต่อการตัดสินใจ

การกำหนดนโยบาย

ควรกำหนดให้การแถลงนโยบายต่อรัฐสภามีการลงมติในรายประเด็น เพื่อใช้กลไกทางรัฐสภาในการตรวจสอบการกำหนดนโยบายของฝ่ายบริหาร และกำหนดให้สำนักงานประมาณของรัฐสภาทำหน้าที่ในการวิเคราะห์นโยบาย

การตัดสินใจนโยบาย

รัฐสภาควรรับฟังความเห็นของประชาชนในการจัดทำโครงการของรัฐ โดยให้สำนักงานประมาณทำหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ และการควบคุมตรวจสอบงบประมาณ โดยมีภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลจัดทำโครงการที่ถูกต้องและครบถ้วน เพื่อให้ฝ่ายบริหารมีข้อมูลเพียงพอต่อการตัดสินใจ

การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

ควรกำหนดให้มีการใช้กลไกทางรัฐสภาในการตรวจสอบการดำเนินการตามนโยบาย รวมถึงองค์กรตรวจสอบควรทำหน้าที่ในการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนเมื่อพบโอกาสในการนำนโยบายไปก่อให้เกิดการทุจริต และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ ภาคประชาสังคมควรมีบทบาทในการสอดส่องตรวจสอบ และนำเสนอต่อสาธารณะถึงการกระทำที่สุ่มเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย

การประเมินนโยบาย

ควรใช้กลไกรัฐสภาในการติดตามและประเมินผลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ และฝ่ายบริหารควรจัดให้มีการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นช่วงเวลา โดยอาจกำหนดให้มีการประเมินระหว่างดำเนินการเป็นรายไตรมาสหรือติดตามความก้าวหน้าเป็นระยะ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถแก้ไขได้ทันที รวมถึงควรให้สำนักงานประมาณนำผลการประเมินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานในงบประมาณต่อไป

พิชธวรรณ นุชประยูร และคณะ. (2563). .การสังเคราะห์การทุจริตเชิงนโยบายเพื่อออกแบบระบบและพัฒนากลไกการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายของไทย. วารสารวิชาการ ป.ป.ช., 13(2), 91 – 117.